

ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

**Матеріали всеукраїнської
науково-практичної конференції
«Сучасні виклики та
перспективи розвитку
економіки і бізнесу»
6 грудня 2023 р.**

Запоріжжя — 2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ДМИТРА МОТОРНОГО**

**ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ
ТА БІЗНЕСУ**

**СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ І БІЗНЕСУ**

**Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції**

6 грудня 2023 р.

**Запоріжжя
2023**

УДК [33+65+338.48+339.9+355.018](043)

Т 13

Сучасні виклики та перспективи розвитку економіки і бізнесу: зб. тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (6 грудня 2023 року, м. Запоріжжя). Запоріжжя: ТДАТУ, 2023.

Збірник містить матеріали учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні виклики та перспективи розвитку економіки і бізнесу». У тезах доповідей збірника висвітлено результати досліджень сучасних проблем та перспектив розвитку економіки, бізнесу та туризму в Україні, міжнародних економічних відносин, визначені аспекти сталого розвитку регіонів країни.

Матеріали збірника будуть корисними для викладачів, аспірантів, магістрантів, студентів, фахівців, що працюють за зазначеними напрямками.

Матеріали публікуються в авторській редакції

ISBN

© Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного, 2023

Організаційний комітет конференції

Колокольчикова І. В. – голова організаційного комітету, д.е.н., професор, декан факультету економіки і бізнесу ТДАТУ

Коноваленко А. С. – заступник голови організаційного комітету, д.е.н., директор Науково-дослідного інституту соціально-економічного розвитку регіону ТДАТУ

Макаренко П. М. – член-кореспондент академії НААН України, д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Полтавського державного аграрного університету

Болтянська Л. О. – к.е.н., доцент, завідувачка кафедри економіки і бізнесу ТДАТУ

Сиротюк Г. В. – к.е.н., доцент Львівського національного університету природокористування

Власюк Ю. О. – к.е.н, доцент ВСП Хмельницького політехнічного фахового коледжу Національного університету «Львівська політехніка»

Зміст

Секція 1.

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Болтянський Б. В. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ	8
Василина О. Р., Лавецький І. О. ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО - НАЙБІЛЬШ ПЕРСПЕКТИВНИЙ ІННОВАЦІЙНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	10
Васильченко О. О. ВПЛИВ ФАКТОРІВ МАКРОСЕРЕДОВИЩА НА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ	12
Єрємін І.Л., Голуб Н.О. СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ	15
Нехай В. В., Іконніков Д. ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО МЕСЕНДЖЕРА	18
Русінова О.Г., Голуб Н.О. КАНАЛИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ, ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКА	20
Салін С. В. ПЕРЕВАГИ БЛОКЧЕЙНУ В ЮРИДИЧНОМУ СЕКТОРІ	22
Селіванова Є.В., Голуб Н.В. СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ ГРОМАДЯН У РАЗІ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ	24
Черевко Г. В. ВІЙНА В УКРАЇНІ: НАСЛІДКИ ДЛЯ ГЛОБАЛЬНОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ	27
Яців С. Ф. ПРОБЛЕМИ АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	29

Секція 2.

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ

Братко В. М., Цвілий С. М. РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО ТУРИЗМУ	32
Демко В. С. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ УКРАЇНИ	34
Демко В. С., Попова А. Г. СВІТОВІ ІННОВАЦІЙНІ ТРЕНДИ В КУЛЬТУРІ ОБСЛУГОВУВАННЯ СПОЖИВАЧІВ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ	37
Жарченко В. Ю., Цвілий С. М. МОБІЛЬНІ ГІДІ У ЯКОСТІ ТРЕНДУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ	40
Зла Р. А., Демко В. С. РОЗВИТОК КУЛЬТУРНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	43
Колокольчикова І.В., Лепетченко Д.М. ТУРИСТИЧНА ГАЛУЗЬ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	45
Кукіна Н. В., Душак А., Душак М. СУЧАСНІ РЕАЛІЇ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ	47
Оболенцева Л. В., Діасамідзе М. М. ТУРИЗМ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ПІСЛЯ ВІЙНИ	49
Підлужна О. Б. ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	50
Пісецький М. М. РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ УКРАЇНИ У БЕЗПЕКОВОМУ КОНТЕКСТІ	52

*Секція 3.***ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА**

Бандура І. І., Сокот О. Є. УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ХЛІБО-БУЛОЧНИХ ВИРОБІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ЇСТИВНИХ ГРИБІВ ТА ПРОДУКТІВ ЇХНЬОЇ ПЕРЕРОБКИ	57
Болтянська Л. О. ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	59
Власюк Ю. О. ДОЦІЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ КАЙДЖЕН У ДІЯЛЬНІСТЬ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	61
Єременко А.А., Голуб Н.О. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ, НЕОБХІДНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ СТРАХУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	63
Завадських Г. М., Кукіна Г. В. ІНВЕСТИЦІЇ В АГРАРНИЙ СЕКТОР: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ	66
Завадських Г. М. ІМПАКТ-ІНВЕСТИЦІЇ І СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В СТВОРЕННІ СОЦІАЛЬНОГО ВПЛИВУ	68
Завадських Г. М., Ковнацька О. С. РЕЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ	70
Зеленецька Д.О., Голуб Н.О. СУТНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИКІВ ТА ЇЇ МІСЦЕ І РОЛЬ У СТРАХОВОМУ БІЗНЕСІ	72
Колач С. М., Періг Ю. А. НАПРЯМКИ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	75
Коноваленко А.С. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ	78
Красномовець В. А. ЕКОЛОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: СУТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	80
Кукіна Н. В., Петлюк Н. І. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОПОЗИЦІЇ СОНЯШНИКУ НА ВНУТРІШНЬОМУ РИНКУ УКРАЇНИ	82
Лисак О. І. ДРОПШИПІНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОПТИМІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В ЕЛЕКТРОННІЙ ТОРГІВЛІ	84
Мельник О. В. МЕТАПРОСТІР ЯК ІННОВАЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЇ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ	87
Павлова М. Б. БІЗНЕС ПІД ЧАС ВІЙНИ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ	90
Прус Ю. О., Сафарова А. С. ЗОВНІШНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ	91
Тебенко В. М. РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	93
Черевко І. В. ЗМІНИ КЛІМАТУ ЯК ЧИННИК ДИВЕРСИФІКАЦІЇ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА	97

*Секція 4.***ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ**

Березівський З. П., Кривов'яза В. О. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ	100
---	-----

Козак В. М. СУТНІСНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНАЛЬНО-РЕСУРСНОЇ СКЛАДОВОЇ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО РИНКУ В ЦИФРОВІЗОВАНІЙ ЕКОСИСТЕМІ	101
Красномовець В. А., Бойко Н. С. ВПЛИВ СТАНДАРТИЗАЦІЇ НА ЯКІСТЬ ГОТЕЛЬНИХ ПОСЛУГ	104
Ортіна Г. В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЦЕ РЕАЛІЗАЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	106
Сиротюк Г. В. СУЧАСНІ АСПЕКТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ	108
Степанюк Р. С. ЧИННИКИ СТІЙКОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	110

Секція 5.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Волкова О. В. МИТНИЙ КОНТРОЛЬ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ: ОРГАНІЗАЦІЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ	115
Костякова А. А., Хома А. Р. СТРАТЕГІЯ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ МІЖ КРАЇНАМИ СВІТУ	118
Почерніна Н. В., Виноградова Д. В. ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ У СФЕРІ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА	121
Почерніна Н. В., Муха В. М. ЗДОБУТКИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН СВІТУ У РАКУРСІ МІЖНАРОДНИХ ІНДЕКСІВ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ	124
Почерніна Н. В. ПЕРЕВАГИ У ЗОВНІШНІЙ ТОРГІВЛІ ЯК ЗАСІБ ПОЛІТИКИ ВІДНОВЛЕННЯ РЕГІОНІВ	126
Савіцький А. В. УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОВІСТЮ ЕКСПОРТООРІЄНТОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ЕТАПНІСТЬ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	128

Таким чином, констатуємо недостатній рівень інвестицій аграрного сектору, що зумовлює зниження потенціалу агробізнесу, підвищення ступеня ризиків, відсутність інноваційного розвитку галузі. Сьогодні аграрний сектор є одним з гарантів забезпечення продовольчої безпеки в Україні та у світі. Тому подальший розвиток сільського господарства не можливий без зростання розміру інвестицій в галузь.

Список використаних джерел

1. В Україні намолочено майже 51 млн тонн зерна. URL: <https://minagro.gov.ua/news/v-ukrayini-namolocheno-majzhe-51-mln-tonn-z...> (дата звернення 26.11.2023).
2. Кукіна Н. В., Бакіна Т. В. Оцінка експорту як важеля конкурентоздатності національної економіки. *Молодий вчений*. 2016. № 12.1. С. 804-808.
3. Огляд збитків від війни в сільському господарстві України. Непряма оцінка пошкоджень. Другий випуск, 10 листопада 2022. URL: <https://minagro.gov.ua/storage/app/sites/1/uploaded-files/damagesreport...> (дата звернення 26.11.2023).
4. Огляд непрямих втрат від війни в сільському господарстві України. Другий випуск, 10 листопада 2022. URL: <https://minagro.gov.ua/storage/app/sites/1/uploaded-files/lossesreporti...> (дата звернення 26.11.2023).
5. Статистична інформація / Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 26.11.2023).
6. Трусова Н. В., Кукіна Н. В. Активізація бізнес-процесів із залучення інвестицій на розвиток сільських територій України. *Modern Economics*. 2022. № 36. С. 143-151.

ІМПАКТ-ІНВЕСТИЦІЇ І СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В СТВОРЕННІ СОЦІАЛЬНОГО ВПЛИВУ

Завадських Г. М.

к.е.н., доцент,

доцент кафедри економіки і бізнесу Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

Імпакт-інвестування, представляє собою стратегію, спрямовану на досягнення конкретних позитивних соціальних та екологічних результатів, що призводять до значущих позитивних змін. Цей вид інвестування виник нещодавно як реальна можливість мобілізації капіталу для інвестування з вимірюваним позитивним соціальним, економічним чи екологічним впливом, одночасно з досягненням фінансового прибутку. Зросла кількість інвесторів, які включають імпакт-інвестиції у свої портфелі, багато з них використовують корпоративну соціальну відповідальність (КСВ) та інші стандарти як орієнтир для визначення взаємозв'язку між їхніми інвестиціями та впливом.

Хоча ринок імпакт-інвестування є відносно новим явищем, він стрімко розвивається і активно наближається до стандартів управління інвестиціями з метою досягнення впливу. Більшість міжнародних фінансових фондів, що інвестують в країни, такі як Україна, внесли зміни до своїх інвестиційних стратегій, надаючи пріоритет імпакт-інвестиціям у своїх портфелях, починаючи з 2020 року. На сьогоднішній день загальний обсяг імпакт-інвестиційного капіталу становить 2,3 трильйона доларів США, а понад 400 мільярдів доларів США інвестуються відповідно до Принципів впливу - ринкового стандарту з управління інвестиційним портфелем для досягнення впливу.

Імпакт-інвестиції та соціальне підприємництво є потужними інструментами для стимулювання соціального та економічного розвитку громад. Хоча обсяг імпакт-інвестицій

українськими стандартами може бути невеликим, зростання їх популярності та позитивний вплив на громади свідчать про те, що цей підхід знаходить підтримку та визнання. Соціальне підприємництво, в якому бізнес-модель спрямована на вирішення соціальних проблем та створення суспільної користі, також грає важливу роль у сталому розвитку.

Отже, імпакт-інвестиції або соціально-перетворюючі інвестиції, як сучасний інструмент забезпечення розвитку, розглядається в контексті одного з типів інвестиційної стратегії, реалізація якої орієнтована на отримання певних корисних соціальних або екологічних ефектів на додаток до фінансових вигід [1.,с.226].

Соціально-перетворюючі інвестиції можуть бути спрямовані як на комерційні, так і на некомерційні підприємства, за умови, що вони можуть забезпечити фінансовий прибуток. Кілька посередників можуть пов'язувати впливових інвесторів з цими підприємствами за допомогою різноманітних індивідуальних послуг. Серед таких послуг можуть бути дослідження, збір коштів, сертифікація, оцінка впливу, бізнес-інкубація, прискорення бізнесу та юридичні послуги.

Ситуація в Україні є складною і характеризується економічною та гуманітарною кризами. Так, міста зазнають системних руйнувань, загострюються екологічні проблеми. Всеце відбувається на фоні значних соціальних викликів, що призводять до великої кількості вимушених переселенців і втрат майна. Це створює складні умови для інвестування, зокрема з погляду приватних інвесторів.

Основні виклики включають низьку інвестиційну привабливість через великі потреби у вкладеннях та повільну очікувану фінансову віддачу. Важливо враховувати, що відновлення та відбудова можуть вимагати значних ресурсів та часу, а ризики, пов'язані з невизначеністю політичної та економічної ситуації, можуть впливати на рішення інвесторів. Для полегшення інвестування відновлення і розвиток, можливо, буде ефективно впровадження стратегій та заходів, спрямованих на зменшення ризиків інвестування, створення стабільного правового середовища, залучення міжнародної підтримки та розвитку партнерств між урядом, бізнесом і громадськістю. Це може сприяти залученню інвестицій та ефективнішому вирішенню викликів, пов'язаних із відновленням та розвитком.

Імпакт-інвестування відрізняється від інших інвестиційних підходів через кілька ключових особливостей:

1.Намір мати позитивний соціальний та/або екологічний ефект. Інвестор вибирає проекти для вкладення капіталу, спрямовані на вирішення конкретних соціальних чи екологічних проблем. Основна мета полягає в досягненні позитивного впливу, сприяючи вирішенню конкретних проблем чи досягненню позитивних соціальних та екологічних змін.

2.Вимірність отриманого впливу. Інвестор має зобов'язання звітувати перед громадськістю та іншими зацікавленими сторонами про досягнуті соціальні та/або екологічні показники, які виникли в результаті реалізації інвестиційного проекту. Це підкреслює фокус на вимірюванні та відстеженні конкретних соціальних та екологічних змін.

3.Намір отримати прибуток та варіативність фінансового результату. Інвестор сподівається отримати прибуток від реалізації проекту, але при цьому фінансовий результат може варіюватися в залежності від конкретних цілей, можливостей та умов інвестора. Ця особливість визначає варіативність фінансового винагородження в контексті відповідальних інвестицій.

Ці особливості визначають імпакт-інвестування як стратегію, що поєднує фінансові цілі з соціально-екологічною відповідальністю та вимірюванням конкретного впливу.

Для відновлення міст і селищ повоєнної України доцільно використовувати різноманітні механізми залучення інвестицій, адже інвестиційний спектр за останні роки значно розширився. Імпакт-інвестування є відносно новим видом вкладення коштів, однак цікавість до нього зростає, як і обсяги імпакт-інвестицій. А використання імпакт-інвестицій як потенційного

джерела для вирішення/пом'якшення гострих соціальних й екологічних проблем в Україні, яка страждає від війни, є особливо актуальним і важливим [4, с. 72].

Наразі в «Дії» є можливість обрати один або кілька проєктів імпаکت-інвестування, що там представлені. Ці проєкти включають розвиток мережі жіночих автосервісів, реконструкцію старого заводу для створення креативного маркетплейсу або розвиток чистої енергетики в регіоні

Список використаних джерел

1. Іванова Н. Імпакт-інвестування як сучасний концепт сталого розвитку логістичних систем. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2023. № 1(33). С. 226 - 237.
2. Завадських Г. М., Тебенко В. М. Практичні аспекти становлення соціального підприємництва в Україні. *БІЗНЕС ІНФОРМ*. 2020. № 11. С. 177-185.
3. Інвестиційна пріоритетність галузей економіки: монографія / С. О. Гуткевич, О. О. Шеремет, Г. М. Завадських та ін. За заг. ред. проф. Гуткевич С. О. Харків: Діса Плюс, 2021. 208 с.
4. Сич О. Імпакт-інвестиції для повоєнної ревіталізації міст України. *Галицький економічний вісник*. 2023. Т. 81(2). С. 71–82.

РЕЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Завадських Г. М.

к.е.н., доцент,

*доцент кафедри економіки і бізнесу Таврійського державного агротехнологічного
університету імені Дмитра Моторного*

Ковнацька О. С.

*здобувач ОКР «Бакалавр» за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля»
Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного*

Вітчизняні компанії в сучасному світі стикаються з тим, що їх конкурентоспроможність та репутація визначаються не лише комерційним успіхом, таким як прибутковість та капіталізація, але й рядом неекономічних показників, що характеризують їхню діяльність. До цих показників відносяться чесні та прозорі операційні практики, впровадження екологічно безпечних технологій, соціальне забезпечення працівників, відповідальні відносини зі стейкхолдерами та інші аспекти.

З метою забезпечення власної конкурентоспроможності і створення передумов для сталого розвитку в майбутньому, вітчизняні компанії все активніше інтегрують у загальні стратегії розвитку таку бізнес концепцію як корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) [2].

Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) розглядається як система послідовних соціальних та екологічних заходів компанії. Ці заходи підтримуються вищим керівництвом, вбудовані в стратегію компанії та реалізуються на основі постійної взаємодії із зацікавленими сторонами (стейкхолдерами). Мета цих заходів - зниження нефінансових ризиків, довгострокове покращення іміджу і ділової репутації компанії, а також зростання капіталізації та конкурентоспроможності. Всі ці аспекти сприяють прибутковості і сталому розвитку підприємства.

Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) набула поширення завдяки значному позитивному впливу на суспільство та репутаційним вигодам для компаній, що обрали впровадження таких програм. Хоча історично ця практика була започаткована в європейських